

BRANDÝSKÉ OBĚTI: PŘÍBĚH PODPLUKOVNÍKA VILÉMA SOKA-SIEGERA

Městský úřad Brandýs nad Labem, ulice Ivana Olbrachta 59, Brandýs nad Labem
Tisková zpráva ze dne 21. dubna 2026, Ústav pro studium totalitních režimů.

AKCE SE KONÁ POD ZÁŠTITOU JARMILY SMOTLACHOVÉ, SENÁTORKY ZA OBVOD Č. 28 – MĚLNÍK

Problematika politických poprav v Československu v období vlády KSČ dlouhodobě přitahuje pozornost odborné i laické veřejnosti. Unikátní kolektivní monografie *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*, na které více než 15 let pracoval tým historiků a archivářů pod vedením Petra Malloty, mapuje všechny dosud známé tragické kauzy. Publikace o rozsahu 3600 stran obsahuje více než 2500 archivních dokumentů a fotografií a představuje nejucelenější souhrn životních příběhů těchto lidí. V sále Městského úřadu v ulici Ivana Olbrachta 59 se 14. května 2026 od 17:30 uskuteční ojedinělá prezentace věnovaná tragickému osudu československého důstojníka Viléma Soka-Siegera. Setkání s historikem Petrem Mallotou totiž představuje unikátní příležitost dozvědět se více o životě muže, který se postavil komunistickému režimu aktivně na odpor jako člen odbojové organizace Praha-Žatec. Ta na jaro 1949 plánovala protikomunistické povstání.

BRUTALITA TOTALITNÍHO REŽIMU

Politické popravky v Československu představují jednu z nejbrutálnějších forem teroru. Nejen že vedly k přímé fyzické likvidaci politických odpůrců, ale sloužily i k zavražďování společnosti, mobilizaci příznivců režimu a ideologické indoktrinaci. „Kolektivní monografie *Ústavu pro studium totalitních režimů a Nakladatelství Academia*, na níž po více než 15 let pracoval tým třiceti historiků a archivářů, mapuje formou životopisných studií všechny dosud známé tragické kauzy popravených z politických důvodů. Publikace obsahuje více než 2 500 archivních dokumentů a fotografií a je nejucelenějším souhrnem těchto osudů,“ vysvětluje **historik Petr Mallota, hlavní editor publikace.**

Rozsáhlá publikace ukazuje nejen fakta o jednotlivých popravených, ale také širší kontext politických procesů, fungování režimní justice a dopad těchto činů na společnost. Cílem je připomenout lidem, že tyto tragédie se dotýkaly skutečných životů a že je nezbytné si je pamatovat.

„Pro Ústav pro studium totalitních režimů je zásadní, aby výsledky historického výzkumu nezůstávaly pouze v akademickém prostředí, ale dostávaly se i do regionů, kde se tragické příběhy odehrávaly. Právě v místech, jako je Brandýs nad Labem, získává historická paměť konkrétní rozměr a stává se součástí identity místních komunit. Spolupráce s regionálními institucemi, městy a kulturními centry nám umožňuje přibližovat dějiny lidem přímo tam, kde mají své kořeny. Připomínání osudů obětí komunistického režimu tak není jen otázkou minulosti, ale i důležitým prvkem současné občanské odpovědnosti,“ uvádí **ředitel ÚSTR Ladislav Kudrna.**

ŽIVOTNÍ PŘÍBĚH PPLK. VILÉMA SOKA-SIEGERA

Vilém Sok-Sieger (1902–1949) působil jako důstojník československé armády a byl aktivním účastníkem protinacistického odboje. Sloužil mimo jiné u dělostřeleckého pluku 51 v Brandýse nad Labem, čímž se jeho příběh pevně pojí s historií města. Po válce dosáhl hodnosti podplukovníka automobilní služby. Po únoru 1948 se zapojil do protikomunistického odboje, byl však zatčen, obviněn z velezrady a vyzvědačství a v politickém procesu odsouzen k nejvyššímu trestu. Dne 18. července 1949 byl popraven v pankrácké věznici v Praze. Plné rehabilitace se dočkal až po roce 1989.

„Osud Viléma Soka-Siegera je mementem doby, kdy spravedlnost byla nahrazena ideologií a právo se stalo nástrojem perzekuce. Právě v místech, jako je Brandýs nad Labem, kde působil a sloužil republice, má připomínání jeho příběhu mimořádný význam. Jako společnost máme povinnost tyto osudy uchovávat v paměti a předávat je dalším generacím. Jen tak můžeme posilovat úctu k demokracii a bránit se návratu totalitních praktik,“ konstatuje **senátorka Jarmila Smotlachová.**

Na tato slova navazuje i Ústav pro studium totalitních režimů, který dlouhodobě usiluje o systematické připomínání obětí komunistického režimu a o zpřístupňování jejich příběhů veřejnosti prostřednictvím výzkumu, publikací i regionálních akcí.

„Příběh pplk. Viléma Soka-Siegera je svědectvím doby, kdy byli stateční a demokraticky smýšlející lidé systematicky likvidováni komunistickým režimem. Připomínat tyto osudy je zásadní nejen pro pochopení našich moderních dějin, ale i pro udržení historické paměti a obranu demokratických hodnot,“ konstatuje **Kamil Nedvědický, 1. náměstek ředitele ÚSTR.**

Prezentace v Brandýse nad Labem zároveň připomíná, že historická paměť není abstraktní, ale pevně spjatá s konkrétními místy a lidmi. Právě návrat příběhu Viléma Soka-Siegera do prostředí, kde působil, dává této události mimořádnou autenticitu a podtrhuje význam regionální spolupráce při uchování a předávání moderních dějin.

MRAZIVÁ STATISTIKA POLITICKÝCH POPRAV

Největší počet rozsudků smrti po únoru 1948 byl vykonán za prezidenta Klementa Gottwalda – 180 osob (77,6 % z celkového počtu). Za prezidenta Antonína Zápotockého bylo popraveno 46 osob (19,8 %), za Antonína Novotného 6 osob (2,6 %). První exekuce proběhla v únoru 1949 (Slavoj Šádek), poslední v listopadu 1960 (Vladivoj Tomek). Nejmladší obětí se stal Jaroslav Kysela, kterému bylo při popravě pouhých 18 let.

STRUKTURA PUBLIKACE A OCENĚNÍ

Publikace je čtyřsvazková: první tři svazky obsahují 232 životopisných studií popravených, úvodní studii k tématu, kopie dobových dokumentů a fotografií. Čtvrtý svazek se věnuje 34 kontroverzním případům, které leží na hranici mezi politickými a kriminálními delikty. V červnu 2025 kniha získala hlavní Cenu Miroslava Ivanova, prestižní ocenění udělované za mimořádné počiny v oblasti literatury faktu a historického bádání.

Prezentace v Brandýse nad Labem symbolicky vrací příběh pplk. Viléma Soka-Siegera do místa jeho vojenské služby a připomíná historické vazby mezi městem a československou armádou.

MGR. PETR MALLOTA (1980)

Hlavní editor unikátní monografie absolvoval Pedagogickou fakultu UK, obor dějepis – základy společenských věd. Od roku 2008 pracuje v Ústavu pro studium totalitních režimů, kde se jako historik věnuje zejména tématu třetího odboje (pokus o ozbrojené protikomunistické povstání v roce 1949, zpravodajské aktivity čs. exilu, ilegální letáky a tiskoviny...) a represí v Československu padesátých let 20. století (především téma popravených z politických důvodů).

Tiráž:

PETR MALLOTA A KOL.: POPRAVENÍ Z POLITICKÝCH DŮVODŮ V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

Odpovědný redaktor: Vojtěch Němec

Redaktora publikace: Jitka Šmídová a kol.

Odborný redaktor: Jan Synek a kol.

Jmenný rejstřík: Josef Schwarz

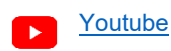
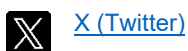
Vydání první, Praha 2024

Obrazová redaktorka: Lucie Veselá

Technický redaktor: Jiří Raška

Obálky navrhl a zpracoval: Jakub Krč

SLEDUJTE NÁS DÁLE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky. Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna

KONTAKTY PRO NOVINÁŘE:

Ústav pro studium totalitních režimů:

Petra Jungwirthová, tisková mluvčí, +420 770 172 146, press@ustrcr.cz